

Дата надходження в редакцію: 8.12.2013 р.
Рецензент: доктор с.-г. наук, професор А. М. Салогуб

УДК 636.2.034.082

ЗАЛЕЖНІСТЬ МОЛОЧНОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ КОРІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЧОРНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ ВІД ЖИВОЇ МАСИ В ПЕРІОД ЇХ ВИРОЩУВАННЯ

М. І. Кузів, к.с.-г.н.,
Є. І. Федорович, д. с.-г. н., професор.
Інститут біології тварин НААН

Рівень вирощування телиць суттєво впливає на ріст і розвиток, відтворювальну здатність та молочну продуктивність тварин. Тому вирощування племінного молодняку повинно ґрунтуватись на біологічних закономірностях вікового росту і розвитку та сприяти повному прояву генетичного потенціалу продуктивності тварин. Дослідження проведені на тваринах української чорно-рябої молочної породи в ТзОВ «Молочні ріки» Сокальського і Бродовського відділень, племінному репродукторі «Селекціонер» Львівської області та племінному заводі «Ямниця» Івано-Франківської області. Встановлено, що молочна продуктивність корів залежить від живої маси в період їх вирощування. Найвищими надоями та кількістю молочного жиру характеризувалися тварини, які мали живу масу у 3-місячному віці 100 кг і більше, у 6-місячному – 170 кг і більше, у 9-місячному – 230 кг і більше, у 12-місячному – 300 кг і більше, у 15-місячному – 360 кг і більше, у 18-місячному – 400 кг і більше. У розрізі господарств і лактацій коефіцієнт кореляції між живою масою новонароджених тварин і величиною надоя, вмістом жиру в молоці та виходом молочного жиру знаходився в межах 0,051–0,209; -0,012–0,178 та 0,065–0,210, між живою масою в період вирощування і цими ж показниками – в межах 0,168–0,604; -0,239–0,407 та 0,121–0,586 відповідно.

Ключові слова: порода, жива маса, молочна продуктивність, коефіцієнт кореляції.

Постановка проблеми. Генетично запрограмована продуктивність може бути реалізована лише за сприятливих умов вирощування тварин. Інтенсивність росту та розвитку суттєво впливає на формування рівня молочної продуктивності корів. Тому проблема вирощування племінного молодняку і надалі залишається актуальною. Вона повинна ґрунтуватись на біологічних закономірностях вікового росту і розвитку та сприяти повному прояву генетичного потенціалу продуктивності тварин.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Практичний досвід селекції молочного скотарства свідчить, що рівень вирощування телиць суттєво впливає на ріст і розвиток, відтворювальну здатність та молочну продуктивність тварин [1-3]. Жива маса тварин – об'єктивний показник росту організму. У біологічному розумінні ріст, як процес збільшення загальної маси клітин організму, його тканин і органів у часі, може бути визначений на підставі зміни живої маси тварин з віком. Шляхом систематичних зважувань досить точно визначають живу масу тіла тварин у кожний даний момент і її приріст та інтенсивність росту за будь-який проміжок часу [4]. У молочному скотарстві жива маса є важливим селекційним показником. Від розмірів тіла залежить об'єм речовин, які циркулюють в організмі, та енергії, що забезпечує його життєдіяльність і продуктивність. Врахування живої маси тварин забезпечує вибір оптимальних варіантів селекції. Відомо, що недорозвинені за живою масою дійні корови втрачають

племінну і господарську цінність, оскільки в них спостерігається низький прояв господарсько корисних ознак, а тварини з надмірною живою масою часто не оплачують продукцією (переважно молоком) кормів, витрачених на їх одержання. Жива маса корів у значній мірі обумовлена інтенсивністю росту в молодому віці. Тому, жива маса телиць в окремі вікові періоди є важливою селекційною ознакою.

Мета досліджень. Вивчити вплив живої маси тварин у період їхнього росту в молодому віці на молочну продуктивність.

Матеріали і методи. Дослідження проведені на тваринах української чорно-рябої молочної породи в ТзОВ «Молочні ріки» Сокальського і Бродовського відділень, племінному репродукторі «Селекціонер» Львівської області та племінному заводі «Ямниця» Івано-Франківської області. Молочну продуктивність корів та їх живу масу в період вирощування досліджували за матеріалами зоотехнічного обліку. Одержані результати досліджень обробляли методом варіаційної статистики за Г. Ф. Лакінім [5].

Результати досліджень. Встановлено, що молочна продуктивність корів залежить від живої маси в період їх вирощування (табл. 1). Найвища величина надоя та вихід молочного жиру за першу, другу, третю та кращу лактації були у корів жива маса яких при народженні становила 33-35 кг (виняток – вихід молочного жиру за II та III лактації і величина надоя за III лактацією в ТзОВ «Молочні ріки» Бродівського відділення).

Залежність молочної продуктивності первісток від живої маси в період їх вирощування

Вік тварин, міс.	Жива маса, кг	ТзОВ «Молочні ріки»					
		Сокальське відділення			Бродівське відділення		
		п	надій, кг	молочний жир, кг	п	надій, кг	молочний жир, кг
ново-народжені	до 27	6	4960±274,6	185,9±11,66	102	4959±117,0	194,3±5,08
	27-29,9	169	4976±36,8	187,7±1,48	366	4516±39,3	172,4±1,72
	30-32,9	969	5173±23,7	196,1±0,91	414	4845±55,0	187,2±2,42
	33-35,9	778	5288±24,3	190,6±2,26	200	5215±79,4	202,8±3,46
	36 і більше	124	5009±55,9	201,8±2,33	140	5061±67,9	201,3±3,12
3	до 90	211	4792±37,0	181,2±1,46	328	4524±50,0	175,0±2,26
	90-99,9	1044	5047±19,1	191,5±0,75	392	4758±46,9	182,7±2,03
	100-109,9	730	5482±26,5	208,4±1,01	360	5104±58,9	198,3±2,60
	110-199,9	54	5581±111,3	210,7±4,16	88	5380±107,7	213,3±5,01
	120 і більше	7	5084±151,8	200,5±4,22	54	4750±132,3	185,1±5,49
6	до 155	170	4704±28,5	177,7±1,21	223	4202±41,8	159,0±1,98
	155-169,9	626	4980±24,9	188,6±0,98	407	4605±42,7	176,5±1,85
	170-184,9	987	5333±22,6	202,5±0,87	354	5094±50,8	197,7±2,23
	185-119,9	234	5496±45,8	209,7±1,75	156	5695±96,8	227,2±4,15
	200 і більше	29	5236±101,0	201,6±4,47	82	5040±116,0	200,7±4,97
9	до 215	176	4856±47,0	183,0±1,85	278	4218±35,2	160,1±1,55
	215-229,9	608	5072±27,7	192,1±1,07	311	4603±48,5	174,4±2,06
	230-244,9	743	5176±25,0	196,7±0,96	280	4959±56,5	192,2±2,53
	245-259,9	419	5461±33,1	207,8±1,28	193	5525±82,5	219,1±3,57
	260 і більше	100	5461±62,7	208,7±2,49	160	5358±87,1	214,4±3,71
12	до 270	164	4840±49,2	182,4±1,94	293	4196±33,8	159,2±1,49
	270-284,9	489	4974±29,2	188,5±1,13	211	4608±56,3	175,6±2,50
	285-299,9	703	5159±24,8	195,7±0,96	262	4772±54,2	182,7±2,26
	300-314,9	497	5440±31,9	207,1±1,23	258	5448±69,9	213,8±3,12
	315 і більше	193	5500±45,8	209,9±1,78	198	5348±77,7	214,3±3,34
15	до 320	70	4703±61,2	176,8±2,52	242	4160±33,8	157,2±1,48
	320-339,9	469	4904±26,7	185,7±1,04	245	4529±54,6	172,6±2,33
	340-359,9	839	5187±24,2	196,8±0,93	360	4829±48,0	186,3±2,11
	360-379,9	534	5417±29,8	206,3±1,15	236	5506±72,6	216,9±3,20
	380 і більше	134	5569±55,5	212,0±2,16	139	5482±87,6	220,2±3,72
18	до 380	224	4721±31,7	178,3±1,27	428	4236±30,2	160,3±1,28
	380-399,9	738	4969±21,9	188,4±0,86	327	4715±46,8	181,4±2,03
	400-419,9	678	5344±25,4	203,1±0,98	285	5292±60,1	207,1±2,67
	420-439,9	335	5578±39,9	212,4±1,52	127	5848±92,0	233,3±3,92
	440 і більше	71	5639±90,9	213,9±3,50	55	5645±149,9	229,2±6,59
ново-народжені	до 27	52	4635±157,8	178,6±6,02	23	4201±113,4	164,6±5,94
	27-29,9	376	5296±70,4	201,7±2,66	272	4230±40,2	160,8±1,61
	30-32,9	407	5553±61,0	211,3±2,31	593	4647±29,8	178,2±1,26
	33-35,9	280	5750±82,2	219,1±3,12	427	4792±38,2	181,9±1,53
	36 і більше	102	5277±131,1	202,7±5,01	103	4522±69,2	173,1±2,73
3	до 90	171	4541±80,8	174,0±3,10	105	3899±36,0	147,8±1,79
	90-99,9	579	5382±53,7	205,1±2,03	733	4367±23,3	167,3±0,99
	100-109,9	382	5843±65,8	222,4±2,51	554	5018±31,9	190,8±1,30
	110-199,9	78	6116±147,7	232,7±5,43	23	4777±103,1	185,9±5,27
	120 і більше	7	5514±365,1	212,1±13,2	3	4880±247,4	189,5±7,68
6	до 155	131	4594±106,1	175,4±4,03	107	3879±36,2	145,9±1,81
	155-169,9	401	5090±59,3	194,6±2,28	571	4253±24,9	163,3±1,05
	170-184,9	457	5824±61,4	222,4±2,32	681	4970±27,7	189,0±1,15
	185-119,9	187	5837±96,2	220,8±3,63	55	4867±74,4	189,3±3,18
	200 і більше	41	5960±169,6	224,7±6,03	4	4797±398,0	180,5±1,88
9	до 215	79	4380±133,7	167,0±5,00	107	3907±39,6	148,0±1,91
	215-229,9	328	4897±64,2	188,2±2,48	481	4163±24,2	159,2±1,04
	230-244,9	372	5682±70,0	217,5±2,66	675	4893±26,7	186,6±1,12
	245-259,9	248	5892±81,8	224,5±3,12	144	5110±65,7	195,3±2,54
	260 і більше	190	5860±80,3	219,1±3,01	11	5020±182,7	195,5±8,31
12	до 270	112	4439±118,2	169,2±4,47	129	3907±34,5	148,5±1,68
	270-284,9	288	4995±67,6	191,5±2,60	463	4172±25,0	160,2±1,11
	285-299,9	381	5475±64,6	210,0±2,48	552	4812±28,4	183,4±1,20
	300-314,9	237	6058±85,6	231,0±3,24	252	5209±46,2	197,9±1,87
	315 і більше	199	5944±85,2	222,5±3,16	22	5011±143,7	193,0±5,65
15	до 320	135	4582±106,2	174,9±4,00	127	3866±32,8	146,7±1,64
	320-339,9	398	5010±58,2	192,5±2,25	607	4291±24,2	164,7±1,04
	340-359,9	297	5755±76,2	220,9±2,92	576	4961±28,8	188,5±1,21
	360-379,9	252	6004±82,1	227,4±3,09	101	5218±75,8	198,8±2,97
	380 і більше	135	5969±95,3	222,3±3,68	7	4977±316,5	196,5±13,3
18	до 380	259	4622±71,6	177,0±2,76	496	4127±23,8	157,9±1,06
	380-399,9	335	5219±62,1	200,3±2,98	614	4692±27,7	179,2±1,18
	400-419,9	277	5826±78,7	222,6±3,00	269	5148±46,2	195,4±1,84
	420-439,9	230	6001±86,1	227,6±3,25	34	5217±127,0	198,2±4,79
	440 і більше	116	6043±115,5	225,7±4,37	5	4926±204,9	199,3±6,65

У корів ТзОВ «Молочні ріки» Сокальського відділення, жива маса яких у 3-місячному віці становила 110-119 кг, порівняно з тваринами з живою масою у цьому віці до 90 кг, величина надою та вихід молочного жиру за I і II лактації були більшими на 782 (P<0,001) та 29,5 (P<0,001) і 1027 (P<0,001) та 41,8 (P<0,001), з живою масою 90-99 кг – на 834 (P<0,001) та 19,2 (P<0,001) і 690 (P<0,001) та 27,5 (P<0,001), з живою масою 100-109 кг – на 99 та 2,3 і 42 та 2,2, з живою масою 120 кг і більше – на 497 (P<0,05) та 10,2 і 206 кг і 6,4 кг відповідно. За III і кращу лактації у корів, жива маса яких у 3-місячному віці становила 100-109 кг, порівняно з тваринами з живою масою до 90 кг, ці показники були більшими на 879 (P<0,001) та 48,5 (P<0,001) і 987 (P<0,001) та 39,4 (P<0,001), з живою масою 90-99 кг – на 855 (P<0,001) та 33,6 (P<0,001) і 735 (P<0,001) та 28,1 (P<0,001), з живою масою 110-119 кг – на 322 та 11,5 і 116 та 4,2, з живою масою 120 кг і більше – на 536 (P<0,05) та 14,6 і 467 кг (P<0,01) та 10,4 кг відповідно.

У ТзОВ «Молочні ріки» Бродівського відділення найвища молочна продуктивність спостерігалася у тварин, жива маса яких у 3-місячному віці становила 110-119 кг, а у племрепродукторі «Селекціонер» – у тварин, жива маса яких у 3-місячному віці становила 100-109 кг. За I, II і кращу лактації у корів племзаводу «Ямниця», жива маса яких у 3-місячному віці становила 110-119 кг, порівняно з тваринами з живою масою у цьому віці до 90 кг, величина надою та вихід молочного жиру були більшими на 1575 (P<0,001) та 58,7 (P<0,001), 1485 (P<0,001) та 56,1 (P<0,001) і 1437 (P<0,001) та 52,6 (P<0,001), з живою масою 90-99 кг – на 734 (P<0,001) та 27,6 (P<0,001), 878 (P<0,001) та 33,7 (P<0,001) і 607 (P<0,01) та 21,5 (P<0,01) з живою масою 100-109 кг – на 273 та 10,3, 348 та 14,1 і 106 та 3,2, з живою масою 120 кг і більше – на 602 та 20,6, 399 та 19,7 і 301 кг та 8,5 кг відповідно. За III лактацію найвища продуктивністю характеризувалися корови, жива маса яких у 3-місячному віці становила 120 кг і більше, проте, між ними та тваринами, жива маса яких у цьому ж віці становила 100-109 та 110-119 кг вірогідної різниці не виявлено. Наведене вище свідчить, що найвищою молочною продуктивністю характеризувалися тварини жива маса яких у період вирощування у 3-місячному віці становила 100 кг і більше.

У ТзОВ «Молочні ріки» Сокальського і Бродівського відділень найвища молочна продуктивність відмічена у корів, жива маса яких у період вирощування у 6-місячному віці становила 185-199 кг. У племзаводі «Ямниця» за I лактацію найвища величина надою та вихід молочного жиру були у первісток, жива маса яких у цьому віці становила 200 кг і більше, за II лактацію – у тварин з живою масою 185-199 кг, а за кращу лактацію – у тварин, з живою масою 170-184 кг.

За III лактацію найвища величина надою спостерігалася у корів, які у цей віковий період мали живу масу 170-184 кг, а вихід молочного жиру у тварин, які мали живу масу 200 кг і більше. Необхідно зазначити, що між тваринами, які у 6-місячному віці мали живу масу 170-184; 185-199 та 200 кг і більше, за цими показниками по всіх лактаціях вірогідної різниці не виявлено. У племрепродукторі «Селекціонер» за I, II і III лактації також не виявлено вірогідної різниці за величиною надою та виходом молочного жиру між тваринами, які у 6-місячному віці мали живу масу 170-184; 185-199 та 200 кг і більше. За кращу лактацію найвищими ці показники були у тварин, які у цьому ж віці мали живу масу 170-184 кг. Отже, найкращими показниками молочної продуктивності характеризувалися корови з живою масою в період вирощування у 6-місячному віці 170 кг і більше.

У ТзОВ «Молочні ріки» Сокальського відділення тварини, які у 9-місячному віці мали живу масу 245-259 та 260 кг і більше за показниками молочної продуктивності у досліджувані лактації суттєво не відрізнялись, а корови, які у цей віковий період мали меншу живу масу, відповідно мали і нижчі показники продуктивності. Аналогічна картина спостерігалася і у ТзОВ «Молочні ріки» Бродівського відділення та в племрепродукторі «Селекціонер» за винятком кращої лактації, де найвища величина надою та вихід молочного жиру були у корів, які у цьому віці мали живу масу 245-259 кг. У племзаводі «Ямниця» між тваринами, які у 9-місячному віці мали живу масу 230-244; 245-259 та 260 кг і більше за I; II і III лактації вірогідної різниці не виявлено (виняток – величина надою за II лактацію). Корови, які в цей віковий період мали меншу живу масу, характеризувалися нижчими показниками продуктивності. За кращу лактацію найвищі величина надою та вихід молочного жиру були у корів, які у 9-місячному віці мали живу масу 230-244 і 245-259 кг. Таким чином, найвищі надої та вихід молочного жиру спостерігалися у тварин, живи маса яких у період вирощування у 9-місячному віці становила 230 кг і більше.

У ТзОВ «Молочні ріки» Сокальського відділення тварини, які у 12-місячному віці мали живу масу 315 кг і більше за величиною надою та виходом молочного жиру по всіх лактаціях вірогідно переважали корів інших груп (виняток – первістки, які в цьому віці мали живу масу 300-314 кг). У ТзОВ «Молочні ріки» Бродівського відділення між коровами, які у 12-місячному віці мали живу масу 300-314 і 315 кг і більше, за показниками молочної продуктивності за досліджувані лактації різниця була не вірогідною, в той же час тварини інших груп поступалися їм за цими показниками. У племзаводі «Ямниця» та племрепродукторі «Селекціонер» по всіх лактаціях найвища величина надою та вихід молочного жиру були у корів,

які у цей віковий період мали живу масу 300-314 кг. Отже, результати наших досліджень показують, що найвищі показники молочної продуктивності виявлено у корів з живою масою у період вирощування в 12-місячному віці 300 кг і більше.

У корів ТзОВ «Молочні ріки» Сокальського відділення, жива маса яких у 15-місячному віці становила 380 кг і більше, порівняно з тваринами з живою масою у цьому віці до 360-379 кг, величина надою та вихід молочного жиру за I лактацію були більшими на 152 ($P<0,05$) та 5,7 ($P<0,05$), за II – на 312 ($P<0,01$) та 12,3 ($P<0,05$), за III – на 424 ($P<0,01$) та 25,0 ($P<0,001$) і за кращу – на 415 кг ($P<0,001$) та 15,8 кг ($P<0,001$). У ТзОВ «Молочні ріки» Бродівського відділення між тваринами, які у 15-місячному віці мали живу масу 360-379 і 380 кг і більше за величиною надою та виходом молочного жиру вірогідної різниці не виявлено. Однак, необхідно зазначити, що ці показники були вищими у корів з живою масою у 15 місяців 360-379 кг (виняток – вихід молочного жиру за II лактацію). Із зменшенням живої маси тварин у цей віковий період показники молочної продуктивності в обох господарствах знижувалися. У племзаводі «Ямниця» найвища величина надою та вихід молочного жиру були у корів, які у 15 місяців мали живу масу 360-379 кг. У племрепродукторі «Селекціонер» за I і кращу лактації найвищими ці показники були у корів з живою масою у цьому віці 360-379 кг, за II і III – у тварин з живою масою 380 кг і більше. Таким чином, найвищі надої та кількість молочного жиру відмічені у тварин, які в період вирощування у 15-місячному віці мали живу масу 360 кг і більше.

У ТзОВ «Молочні ріки» Сокальського і Бродівського відділень між тваринами, жива маса яких у 18-місячному віці становила 420-439 та 440 кг і більше за показниками молочної продуктивності вірогідної різниці не виявлено (виняток – краща лактація у корів Бродівського відділення). Необхідно зазначити, що в першому господарстві найвищими величина надою та вихід молочного жиру були у корів з живою масою у період вирощування у 18-місячному віці 440 кг і більше, а в другому – 420-439 кг. Із зменшенням живої маси

тварин у цей віковий період показники молочної продуктивності в обох господарствах знижувалися. У племзаводі «Ямниця» та племрепродукторі «Селекціонер» за I, II і III лактації за величиною надою та виходом молочного жиру між коровами, які у 18-місячному віці мали живу масу 400-419, 420-439, 440 кг і більше вірогідної різниці не виявлено. За кращу лактацію тварини з живою масою у цей віковий період 400-419 кг переважали корів з живою масою 420-439 і 440 кг і більше за цими показниками у першому господарстві відповідно на 285 ($P<0,05$) та 13,1 ($P<0,05$) і 210 та 15,0 ($P<0,05$), у другому – на 397 ($P<0,05$) та 15,9 ($P<0,05$) і 814 кг ($P<0,001$) та 15,2 кг. Отже, наведене вище свідчить, що кращими за показниками молочної продуктивності виявилися корови, які в період вирощування у 18-місячному віці мали живу масу 400 кг і більше.

У розрізі господарств і лактацій коефіцієнт кореляції між живою масою новонароджених тварин і величиною надою, вмістом жиру в молоці та виходом молочного жиру знаходився в межах 0,051–0,209; -0,012–0,178 та 0,065–0,210, між живою масою в 3 місяці і цими ж показниками – в межах 0,190–0,515; -0,031–0,125 та 0,185–0,501, в 6 місяців – в межах 0,247–0,565; -0,097–0,317 та 0,226–0,551, в 9 місяців – в межах 0,168–0,592; -0,231–0,366 та 0,121–0,579, в 12 місяців – в межах 0,193–0,604; -0,226–0,365 та 0,149–0,586, в 15 місяців – в межах 0,189–0,600; -0,239–0,383 та 0,153–0,580 і у 18 місяців – в межах 0,194–0,574; -0,239–0,407 та 0,153–0,577 відповідно.

Висновки і перспективи досліджень. Встановлено, що молочна продуктивність корів української чорно-рябої молочної породи залежить від їх живої маси в період вирощування. Найвищими надоями та кількістю молочного жиру характеризувалися тварини, які мали живу масу у 3-місячному віці 100 кг і більше, у 6-місячному – 170 кг і більше, у 9-місячному – 230 кг і більше, у 12-місячному – 300 кг і більше, у 15-місячному – 360 кг і більше, у 18-місячному – 400 кг і більше. У перспективі передбачається вивчити вплив промірів статей тіла первісток на їх молочну продуктивність.

Список використаної літератури:

1. Антоненко С. Ф. Вплив рівня вирощування телиць на наступну молочну продуктивність/ С. Ф. Антоненко// Вісник аграрної науки. – 2002. – №2. – С. 30-32.
2. Любинський О. І. Вплив рівня вирощування телиць на молочну продуктивність корів прикарпатського внутрішньопородного типу української червоно-рябої молочної породи / О. І. Любинський, В. В. Шуприк, О. Г. Дикун, Є. М. Рясенко, Б. В. Москалюк // Збірник наукових праць ДАТУ Серія «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва». – 2011. – Вип. 19. – С. 77-80.
3. Стадницька О. І. Вплив росту і розвитку корів у період вирощування на їх молочну продуктивність/ О. І. Стадницька// Розведення і генетика тварин.– 2011.– № 45.– С. 264-270.
4. Федорович Є. І. Західний внутрішньопородний тип української чорно-рябої молочної породи: господарсько-біологічні та селекційно-генетичні особливості / Є. І. Федорович, Й. З. Сірацький. – К.: Науковий світ, 2004. – 385 с.
5. Лакин Г. Ф. Биометрия: учебное пособие [для биол. спец. вузов] / Лакин Г. Ф. – (4-е изд., перераб. и доп.). – М.: Высшая школа, 1990. – 352 с.

Кузие М. И., Федорович Е. И. ЗАВИСИМОСТЬ МОЛОЧНОЙ ПРОДУКТИВНОСТИ КОРОВ УКРАИНСКОЙ ЧЕРНО-ПЕСТРОЙ МОЛОЧНОЙ ПОРОДЫ ОТ ЖИВОЙ МАССЫ В ПЕРИОД ИХ ВЫРАЩИВАНИЯ

Уровень выращивания телок существенно влияет на рост и развитие, воспроизводительную способность и молочную продуктивность животных. Поэтому выращивание племенного молодняка должно основываться на биологических закономерностях возрастного роста и развития и способствовать полному проявлению генетического потенциала продуктивности животных. Исследования проведены на животных украинской черно-пестрой молочной породы в ООО «Молочные реки» Сокальского и Бродовского отделений, племенном репродукторе «Селекционер» Львовской области и племенном заводе «Ямница» Ивано-Франковской области. Установлено, что молочная продуктивность коров зависит от живой массы в период их выращивания. Наивысшими удоями и количеством молочного жира характеризовались животные, имеющие живую массу в 3-месячном возрасте 100 кг и более, в 6-месячном –170 кг и более, в 9-месячном –230 кг и более, в 12-месячном –300 кг и более, в 15-месячном –360 кг и более, в 18-месячном –400 кг и более. В пределах хозяйства и лактаций коэффициент корреляции между живой массой новорожденных животных и величиной удоя, содержанием жира в молоке и выходом молочного жира находился в пределах 0,051-0,209; -0,012-0,178 и 0,065-0,210, между живой массой в период выращивания и этими же показателями – в пределах 0,168-0,604; -0,239-0,407 и 0,121-0,586 соответственно.

Ключевые слова: порода, живая масса, молочная продуктивность, коэффициент корреляции.

Kuziv M. I., Fedorovich E. I. DEPENDENCE OF MILK PRODUCTION UKRAINIAN BLACK AND WHITE DAIRY CATTLE FROM LIVEWEIGHT DURING THEIR GROWTH

Level of growing heifers significant impact on growth and development, reproductive capacity and milk production of animals. Therefore, the growing of young breeders should be based on biological patterns of growth and development of the age and to promote the full manifestation of the genetic potential productivity of animals. Studies conducted on animals Ukrainian black and white dairy cattle in the LLC "Milk River" Sokal and Brodovsky offices breeding reproducers "breeder" Lviv region and plant breeding "Yamnytsya" Ivano-Frankivsk region. Established that milk yield of cows depends on live weight during their growth. The highest milk yield and milk fat content were characterized by the number of animals that have live weight at 3 months of age to 100 kg or more, the 6-month - 170 kg and more in 9 months - 230 kg or more, the 12 - month - 300 kg or more in a 15- month - 360 pounds or more in 18 months - 400 kg or more. Within the framework of facilities and lactations correlation coefficient between body weight and size of newborn animals and milk production, the fat content and milk fat yield were in the range 0,051-0,209; 0,065-0,210 and -0,012-0,178 between body weight during growing and these same parameters - in the range 0,168-0,604; -0,239-0,407 respectively.

Keywords: breed, live weight, milk production, the correlation coefficient.

Дата надходження в редакцію: 24.12.2013 р.

Рецензент: доктор с.-г. наук, професор Л. М. Хмельничий

УДК 636.5:577.88

СРАВНИТЕЛЬНАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА РАЗЛИЧНЫХ МЕТОДОВ ОПРЕДЕЛЕНИЯ ПОЛА МОЛОДНЯКА ПТИЦ

Омар Хусейн Али, аспирант;

Ю. В. Бондаренко, д.б.н, професор;

В. И. Остапенко, к.с.-г.н., доцент.

Сумской национальный аграрный университет

Дан сравнительный анализ современных и народных методов определения пола птенцов. В результате проведенных исследований доказано, что среди морфологических признаков наиболее информативным для определения пола является фенотип листовидного гребня (его размер и цвет), который позволяет определять пол бройлеров с точностью 100 % начиная с 5-недель. В суточном возрасте наиболее эффективным является использование метода колорсексинга. Точность определения пола молодняка по расцветке пуха (колорсексинг) и типам оперяемости крыла (федерсексинг) колеблется от 97,0 до 100%, а при использовании японского метода (вентсексинг) - только 91,2%. Народные методы обеспечивают самую низкую точность (от 61.4 до 64.9 %) и скорость (700 гол / час) определения пола молодняка кур.

Ключевые слова: определение пола, молодняк птиц, морфосексинг, колорсексинг, вентсексинг, федерсексинг.

Постановка проблемы в общем виде. Интенсивные технологии раздельного по полу выращивания молодняка племенной и промышлен-

ной птицы биологически целесообразны и экономически оправданы [1 – 12]. Внедрение их в селекцию и производство диктует необходимость